Orędownik

powiatu Chodzieskiego

Urzędowy organ publikacyjny.

Wychodzi w środę i sobotę. Przedpłata kwartalna wynosi 120 mk. bez odnoszenia do domu. Cena ogłoszeń: jednołamowy wiersz petytowy lub jego miejsce na stronicy sześcio łamowej 15 mk. Reklamy: jednołamowy wiersz petytowy lub jego miejsce na stronicy trzyłamowej 35 mk.

Redaktor odpowiedzialny: M. Spektorek. Drukiem i nakładem drukarni: F. Spektorek, — Telefon nr. 81. —

Nr. 20 **Chodzież, sobota 11 marca 1922** **69 rocznik**

Część urzędowa.

Na mocy rozporządzenia M. S. Wojsk. dep. X. L. dz. 243/22. z dnia 20. II. 22 r. zarządziła P. K. U. Szubin w tutejszym powiecie przegląd roczników 1885 do 1901. wszystkich mężczyzn, bez względu na narodowość, którzy swego czasu oświadczyli że mają zamiar skorzystać z przysługującego im prawa opcji jednakże do 10-go stycznia b. r. z prawa tego nieskorzystali i dotychczas do przeglądu lekarskiego nie stawali. Powołani do przeglądu winni zabrać ze sobą wszelkie dokumenty odbytej służby wojskowej w armji obcej. P. P. Burmistrzowie, Komisarze Obwodowi, sołtysi i przełożeni obszarów dworskich zobowiązani są dostawić popisowych do przeglądu osobiście z dokładnym spisem popisowych wedle którego sprawdzonem zostanie czy wszyscy do przeglądu się stawili. Przegląd odbędzie się w Chodzieży na sali p. Gumpricha i to w następującym porządku:

1) dnia 16. III. b. r. stają: Miasto Chodzież, Budzyń, Margonin, miasto Szamocin i Komisarjat Szamocin.

2) dnia 17. III. b. r. stają: Komisarjat Obwodowy Chodzież, i Komisarjat Obwodowy Budzyń.

3) dnia 18. III. b. r. stają: Komisarjat Obwodowy Ujście i miasto Ujście.

Początek urzędowania o godzinie 9-tej rano.

Nieusprawiedliwione niestawienie się w oznaczonym terminie karane będzie według §§ 140—143 § 310 ustęp 3 niemieckiego kodeksu karnego. Do przeglądu należy stanąć w stanie trzeźwym, czysto umyty i ubrany, punktualnie w oznaczonym terminie. Zabieranie alkoholu i lasek wzbronione.

Równocześnie zakazuje się podawania i sprzedawania napoi alkoholowych w dniu przeglądu i to w całym powiecie Chodzieskim.

Chodzież dnia 10. III. 1922r.

Starosta — Dr. Jerzykowski.

Policyjne przepisy ogniowe.

Ze wszystkich stron dochodzą skargi właścicieli gospodarstw i obszarów dworskich o nieprzestrzeganiu przez ludność policyjnych przepisów ogniowych.

Szczególnie służba wzniecą bardzo często pożary paleniem papierosów w stajniach, w stodołach, koło stogów i zabudowań, lekceważąc sobie wszelkie przestrogi administracji i właścicieli i nie chcąc się stósować do nich

Również dzieci i niedorostki powodują pożary ogromne zapałkami, które rodzice wzgl. wychowawcy lekomyślnie im pozostawiają.

Celem zapobieżenia lekkomyślnym a tak nieszczęśliwym wypadkom zwracam ponownie uwagę na obowiązujące dotąd rozporządzenie byłej Rejencji Bydgoskiej z dnia 22. 3. 1919 (rozpo. 256,) które w tłomaczeniu poniżej podaję:

I.

Policyjne przepisy pożarne.

Na podstawie art. 6, 12 i 15 rozporządzeniu o prawie policyjnym z dnia 11 marca 1850 (Dz Prawa str. 265) i par. 137 i 139 ustawy o ogólnem prawie krajowem z dnia 30. 7.1883 (Dz. Prawa str. 195) rozporządza się za zgodą Wydziału Okręgowego (Bezirksausschuss) co następuje:

§ 1.

Każdy jest zobowiązany przy użyciu ognia i światła postępować jak najostrożniej w szczególności dbać o to, aby w domu, warsztatach, fabrykach i t p. członkowie rodziny, robotnicy, czeladź i służba nie postępowała lekkomyślnie z łatwo zapalnemi przedmiotami.

Zakazuje się przenoszenia otwartego ognia z jednego pieca do drugiego.

Kto pozostawia dzieci niżej lat 12 bez dozoru, dbać winien o to, aby otwory od pieców i popiołu, dopóki znajduje się ogień, były szczelnie zamknięte, aby nie pozostawiać w piecach rozżarżonych dzwiczek żelaznych i w szczególności dbać o to, aby palące się lampy naftowe i świecie tak ustawiono. a aparaty gazowe, spirytusowe, i naftowe były w ten sposób przytwierdzone, iżby wogóle nie było do nich dostępu.

Zapałki i inne materjały łatwo zapalne należy tak przechowywać, aby dzieciom do rąk się niedostały.

§ 2.

Każdy właściciel, wzgl. dzierżawca nieruchomości winień uważać na to, aby normalne wjazdy i wejścia do domostw nie były tak w dzień jak i w nocy zawalone skrzyniami, drzewem i t. p., a w danym razie były tak ustawione, aby każdej chwili można je usunąć.

W klatkach schodowych i w przedsionkoch nie wolno przechowywać żadnych łatwozapalnych przedmiotów. Nie odnosi się to do ubrań, materjałów sukiennych i t. p. rozwieszonych w przedsionkach,

§ 3

Większe zapasy materjałów łatwozapalnych, również słomy i siana przeznaczonej na paszę dla zwierząt, nie wolno przechowywać w domach mieszkalnych, w szczególności zaś na poddaszach, lecz tylko przechowywać je pod zamknięciem w ogniotrwałych ubikacjach.

W odległości nie mniej od jednego metra od kominów nie wolno składać na podłodze łatwozapalnych materjałów, choćby w najmniejszych ilościach.

Otwór komina potrzebny do czyszczenia, musi być każdej chwili dostępny.

§ 4.

Nie wolno używać ognia czy światła, palić tytoniu i rzucać palącego popiołu tytoniowego na poddaszach, w stodołach, stajniach oraz warsztatach dla obróbki drzewa i innych materjałów łatwozapalnych. W miejscach takich winien być wywieszony na widocznem miejscu napis ostrzegawczy. Przepis ten, odnosi się również do wozów, na których znajdują się łatwozapalne materjały

§ 5.

Wszelkie czynności, które mogą spowodować wybuch pożaru, należy wykonywać tylko w takich miejscach, gdzie nie zachodzi obawa przeniesienia ognia, nigdy atoli w nocy.

Nie wchodzą tu jednakże w rachubę te zakłady, które według art. 16 ordanacji procedorowej otrzymały osobne na to pozwolenie.

§ 6.

Na palenie sztucznych ogni używanie pochodni, w czasie pochodu uzyskać należy osobne pozwolenie policyjne.

§ 7.

Nafty, okowity i benzyny i innych łatwozapalnych płynów nie wolno używać do zapalenia ognia, również nie należy ich przechowywać w takich miejscach, w których wskutek rozgrzania łatwo same zapalić się mogą.

Napełnienie lamp i przyrządów do gotowania łatwozapalnemi materjałami, należy uskuteczniać wówczas, gdy już wygasły i po przekonaniu się że palnik zupełnie ostygł.

§ 8.

Do ognia z koksu albo innych materjałów palnych, potrzebnego do wysuszania budynków wzgl części budowlanych, należy używać wyłącznie koszy żelaznych

Pod kosze żelazne należy stale podkładać odpowiednie twarde przedmioty niezapalne. które winny być conajmniej o 50 centymetrów szersze i wystawać do okoła conajmniej 10 centymetrów.

Przedmiotów lakierowanych świerzo lakierem okowicianym lub terpentynowym nie wolno osuszać za pomocą kosza z ogniem (fajerek).

§ 9.

Asfaltu oraz smoły w celach budowlanych, w szczególności zaś przy pracach koło dachów nie wolno rozgrzewać na dachach lub wogóle w obrębie zabudowań, lecz czynić to w oddaleniu conajmniej 5 metrów od zapalnych części budynków i innych przedmiotów łatwozapalnych. Przy pracach tych należy mieć w pogotowiu osobne stosowne nakrycie do kotła i większą ilość piasku, wystarczającą w razie wybuchu ognia do stłumienia go. Kotły, jeśli jest w nich ogień, muszą być pod stałym dozorem.

§ 10.

Ruchome piece do lutowania należy w czasie ich użycia ustawiać na bezpiecznej od ognia podstawie, nigdy zaś nie wolno pozostawiać ich bez dozoru.

Zapalenie oraz wygaszenie pieców do lutowania należy uskuteczniać na ziemi, poza obrębem jakiegokolwiek zabudowania

§ 11.

Nie wolno suszyć drzewa w piecach ani też wkładać w popioł. Jeśli jednakże wkłada się drzewo na piece lub za piece, wówczas należy uważać, aby nie stykało się z częściami żelaznemi.

§ 12.

Żarzący popioł i węgle należy w mieszkaniu zaraz usuwać, a nie pozostawiać w koszykach czy pudłach na podłodze ani przetrzymywać go na poddaszach. Po wysypaniu z pieca do ogniotrwałego naczynia należy go zaraz zagasić. Przechowywanie na poddaszach albo w pobliżu łatwo zapalnych przedmiotów jest zakazane.

§ 13.

Drzewo i gałęzie oraz łatwozapalne materjały składać należy w oddaleniu conajmniej 6 metrów od nie masywnych budynków, dla rąbanego drzewa wystarczy zaś odległość 3 metrów

Wyjątki są dozwolone tylko za osobnem zezwoleniem władzy policyjnej

Niegaszone wapno, jeśli znajduje się na wolnem powietrzu w ilościach więcej jak 10 centnarów, winno być oddalone conajmniej 3 metr. od budynków i od łatwozapalnych materjałów

Składy materjałów palnych i łatwozapalnych a mianowicie skrzyń, beczek z naftą lub smołą i materjałów do pakowania, wolno urządzać w miastach i na wsi tylko za pozwoleniem władzy policyjnej.

§ 14.

Stogi siana, zboża itd. należy ustawić w oddaleniu od wszelkich budynków i przemysłowych zakładów i składów węgla conajmniej 30 metrów, od budynków kolejowych 40 metrów, od lasów 80 metrów.

Wielkość stogów wynosić może conajmniej 5000 kub. metr. a odgraniczone muszą być od siebie wolną przestrzenią conajmniej 30 metrów.

Przy mniejszych ilościach i tymczasowym tylko przechowaniu może władza policyjna odległość stosownie zmniejszyć. Jako tymczasowe przechowanie należy uważać czas najwyżej 4 tygodnie.

§ 15.

Gwoździe, żelaza, które służyć mają do wieszania lamp itp. winny być mocno przytwierdzone, a wszelkie połączenia lamp z brakami muszą być z twardego metalu.

Palniki lamp wiszących powinny być conajmniej 50 centymetrów w każdym kierunku oddalone od łatwozapalnych przedmiotów, w mniejszym zaś oddaleniu niż 1¼ metra przytwierdzić należy nad palnikami ochrony z metalu porcelany itp.

Co do składania przyrządów do oświetlenia elektrycznego obowiązują osobne przepisy.

Palących świec nie wolno ustawiać na belkach, ścianach, stołach itp. bez odpowiedniej żelaznej lub blaszanej podstawie. Lampionów nie wolno pozostawiać w zabudowaniach bez dozoru, natomiast oddalone być winny najmniej o 3 metry od łatwozapalnych materjałów.

§ 16.

Władza policyjna wydać może przepisy na podstawie których w zabudowaniach i jakichkolwiek in-

nych zakładach winny się znajdować w stałym pogotowiu wszelkie narzędzia ogniowe j. np. wiadro, drabka ogniowa itp. w tych zabudowaniach, które kryte są wyłącznie słomą i papą winny (bez wydania osobnych przepisów policyjnych) znajdować się stale narzędzia ogniowe.

Wszystkim mieszkańcom w domach w których znajdują się wodociągi, należy dać możność naczerpania tyle wody, aby starczyć mogła w razie jakiegokolwiek pożaru na pierwsze zapotrzebowanie.

§ 17.

Wszelkie warsztaty, przedsiębiorstwa jak n. p. stolarnie, tokarnie itp. jeśli stale zatrudniają więcej niż 2 ludzi, winny mieć w pogotowiu conajmniej 100 litrów wody i 2 wiadra.

Wszelkie odpadki drzewne, trociny itp. należy natychmiast po skończonej pracy usunąć, większą zaś ilość (do 4 kub. metrów) należy przechowywać w osobnym zabudowaniu.

Drzwi do warsztatów itd winny być ogniotrwałe.

Większe ilości odpadków drzewnych itp. należy tak przechowywać na wolnym polu, aby conajmniej 6 metrów oddalone były od niemasywnych budynków.

W pomienionych zakładach należy odgraniczyć conajmniej wszelkie piece 30 centymetrowym ogniotrwałym przedmiotem, odległość zaś pieca od okolenia winny wynosić conajmniej 25 centymetrów. Piec należy o ile możności ustawić na ogniotrwałym przedmiocie.

Przed piecami, służącemi do gotowania kleju stolarskiego itp. należy rozłożyć na podłodze większą blachę żelazną, aby w ten sposób przeszkodzić wypadającym iskrom i uchronić się od niebezpieczeństwa zapalenia się materjałów łatwozapalnych.

§ 18.

Kominy przy młockarniach należy zakrywać stosownemi ochronami żelaznemi (drucianemi) i należy pamiętać o tem, aby w popielnikach znajdowała się woda.

§ 19.

Każdy właściciel domu winien na to zważać, aby kominy były czyszczone.

W minjscowościach, w których nie ustalono osobnych obwodów kominiarskich, odpowiada za regularne czyszczenie kominów właściciel domu.

§ 20.

Przepisy podane w § 13, 15 i 17 z niniejszem rozporządzeniem odnoszą się również do istniejących już zakładów.

§ 21.

O ile nie mają zastosowania inne przepisy karne w szczególności par. 367 poz. 6 i 8 i 268, po 5, 6, 7 i 8 ustawy karnej (porównaj § 4, 6 i 7 poz. 2 niniejszego rozporządzenia jak również dalej idące rozporządzenie o olejach ziemnych z dnia 25. V. 1906 r. (Dz. Urz. Rej. Bydg. 239) natenczas przekroczenia tych przepisów oraz niezastosowanie się do zarządzeń władz policyjnych w sprawie przyrządów do gaszenia ognia karane jest przez władze policyjne do 60 mk. (obecnie 600 mk.) lub aresztem do tygodnia.

II.

Równocześnie przypominam przepisy przeciwpożarowe ogłoszone w ustawie o straży polnej i leśnej z dnia 1. 4. 1880, które w szczególności odnoszą się do pożarów w lasach i na polach.

§ 32.

Grzywną do stu piećdziesięciu marek albo aresztem karany będzie ten, kto po za przypadkami, przewidzianemi w § 308 Ust. Kar. wypala własne torfowiska, wrzos lub kępiny pod gołem niebem bez uprzedniego doniesienia o tem władzy policyjnej lub miejscowej zwierzchności albo też nie zachowuje środków ostrożności, nakazanych przez policję odnośnie do takiego wypalania.

§ 44.

Grzywną do pięćdziesięciu marek albo aresztem do 14 dni karany będzie ten, kto:

1. wchodzi do lasu albo zbliża się doń w sposób niebezpieczny z nieosłoniętym ogniem lub światłem;

2 upuszcza w lesie. rozrzuca lub nieostrożnie się obchodzi z palącemi się lub tlącemi przedmiotami;

3. poza wypadkami przewidzianemi w § 368 L 6 Ust. Kar. rozpala ogień w lesie albo w niebezpiecznej jego bliskości pod gołem niebem bez zezwolenia miejscowego sołtysa, w którego okręgu las leży, zaś w lasach rządowych bez zezwolenia właściwego leśniczego, albo też niedopełniania obowiązku co do należytego dozorowania lub zagaszenia ognia rozpalonego za właściwem zezwoleniem;

4. poza wypadkami, przewidzianemi w § 360 L. 10 Ust. Kar. będąc wezwany podczas pożarów leśnych do pomocy przez władzę policyjną, sołtysa lub jego zastępcę, albo przez właściciela lasu lub leśniczego wezwaniu temu nie jest posłuszny, mimo że bez poważnego uszczerbku dla siebie mógł był wezwaniu zadość uczynić.

Chodzież, dnia 18. 2. 1922 r.

Starosta
Dr. Jerzykowski.

W gminie Lipia-góra zostali wybrani: sołtysem, — rolnik Józef Jankowski z Lipiej-góry.
I. ławnikiem „ Jan Zmidziński „ „
II. „ „ Gustaw Hakenbeck „ „
zastępcą ławników rolnik Nikodem Świerczyński z Lipiej-góry.

Wybory zostały zatwierdzone.

Chodzież, dnia 3-go marca 1922r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.
Dr. Jerzykowski.

Spis ustalonych jarmarków w powiecie czarnkowskim na rok 1922:

Czarnków	3. 1.	1922	wtorek	na	bydło	
„	28. 3.	„	„	„	„	i kramny
„	16. 5.	„	„	„	„	
„	4. 7.	„	„	„	„	i „
„	29. 8.	„	„	„	„	
„	3. 10.	„	„	„	„	i „
„	7. 11.	„	„	„	„	
„	5. 12.	„	„	„	„	i „
Wieleń	10. 2.	„	piątek	„	„	
	21. 4.	„	„	„	„	
„	26. 5.	„	„	„	„	
„	27. 5.	„	sobota	kramny		
„	28. 7.	„	piątek	na	bydło	
„	21. 9.	„	czwartek	na	bydło	
„	22. 9.	„	piątek	kramny		
„	23. 11.	„	czwartek	na	bydło	
„	24. 11.	„	piątek	kramny		

Czarnków, dnia 22. lutego 1922. r.
Starosta.

Powyższe podaję do wiadomości.
Chodzież, dnia 28. II. 22.
Starosta. Dr. Jerzykowski.

Wolne miejsca.

12 cieśli
2 stolarzy
1 parobka
3 chłopaków do bydła
1 pokojowej do dworu
2 go podynie do dworu
1 kucharki
11 sług do miasta i na wieś.
1 ucznia kominiarskiego

Poszukujących pracy.

26 rodzin z zaciężnikami
12 „ „ „ bez zaciężników
2 włodarzy z zaciężn.
1 szwajcar z 4 pomocnikami
2 kołodzieji
2 kowali z włas. narzędz. i uczniem
1 ślusarz, maszyn. do pługów parowych lub motorów
wszyscy na deputat od 1. 4. 22.
27 robotn. do fabryk.
5 „ młodocianych
28 „ niewykwalif.
13 robot do Francji
18 robotnic do fab.
2 robotn. do koleji
2 szklarzy
1 szwajcar (sam.)
1 ogrodnik (żon.)
1 ślusarz
1 stolasz
4 kowali do fab.
1 rzeźnik
4 biurowych.
1 inwalida do lekkiej pracy lub urzędu
1 elew gospodarczy
2 uczni ślusarskich.

Chodzież dnia 10 marca 1922 r.

Starosta. Dr. Jerzykowski.

Państwowe nadleśnictwo Margonin wieś

sprzeda przez przetarg ustny

w czwartek 16 marca

o 10 rano w biurze leśnym w Margoninie
z rewiru **Lipiny** zrębu 1c 158 sosien, 32 dr. sos. I kl. 3 II kl. około 40 m^3
z rewiru **Margonin** zrębu 124 77 sosien około 39 m^3 oraz kilka dębów.

Warunki przed licytacją.

Państwowy nadleśniczy.

Państwowe nadleśnictwo Margonin wieś

sprzeda przez przetarg publiczny

w sobotę 18 marca

o 10 rano w biurze leśnym w Margoninie
z rewiru **Lipiny**: 9 mp. pniaków sos., 39 mp. chróstu III kl.
z rew. **Weśrednik**: 4 mp. szczap. sos., 80 mp. wałków sos., 2 mp. wałków wierzb., 42 mp. chróstu III kl.
z rew. **Margonin**: 2 oddz. 84a, 89, 85, 86, 87, 90, 90b, 91, 92, 93, 94, 95, 100, 108b, 99a, 99b, 97, 49 mp. szczap. sos., 231 mp. wałków sos., 23 mp. pniaków sos., 12 mp. chróstu I kl., 39 mp. chróstu sos. III. kl.

Warunki przed licytacją.

Państw, nadleśniczy.

Licytacja.

W czwartek o godz. 10-tej przed poł.
rozpocznie się licytacja

drzewa na porządki, drzewo brzozowe i akacja

na cmentarzu w Margoninie.

Dozór Kościelny.

Państwowe nadleśnictwo Grabowo

powiat Wyrzyski

sprzedaje drogą licytacji w dniu **22. marca 1922**

drewno użytkowe i opałowe

w lokalu p. Leidera w Grabowie.
Rozpoczęcie o godz. 10-tej przed południem.

Państ. nadleśniczy.

Mamy do oddania po cenie korzystnej

seradelę, wykę i łubin

w wszelkich ilościach.

Kupujemy każdą ilość

żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia, ziemniaków, (sadz.) i jadalnych,
oraz wszelkich ziemiopłodów.
po cenach najwyższych.

Rolnik-Margonin

Stanek i Lipinski.

Jan Meller, dentysta, **Chodzież,**
Nowy rynek 4, w domu p. Adamskiego.

Przyjmuje oprócz środy i czwartku
w wszystkie inne dni od godz. 9—6.

Szanownym interesentom donoszę, że
pracuję także dla członków kasy chorych.

Pośredniczę

w sprzedaży
rozmaitych
własności.

Wojciech Podolski.
Margonin, rynek 26
powiat Chodzież.

---

wapno nielasowane

nadeszło i ma do oddania
A. SOBKOWSKI
Interes budowlany
ul. Szkolna.

Koperty

z napisami firmy i bez, jak
i papier dopisania poleca
Drukarnia Orędownika